

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Vít Hejda
Téma práce:	Obhajoba obhájcem v hlavním líčení
Rozsah práce	111 stran
Datum odevzdání práce:	22.6.2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku, která je sice v poslední době poměrně častým tématem kvalifikačních prací, avšak jedná se o problematiku jen zdánlivě snadnou. Je tomu tak jednak proto, že zde nadále zůstávají některé v teorii a zejména v praxi nedořešené otázky, a jednak proto, že se zde z hlediska legislativních tendencí střetávají snahy po dalším posílení role obhajoby a současně po odformalizování trestního procesu, a tedy i po zvýšení jeho rychlosti a efektivity, přičemž tyto tendence nezdídky bývají antagonistické. S ohledem na shora uvedené a rovněž s ohledem na stále probíhající práce na novém trestním řádu třeba diplomovou práci, věnovanou problematice obhajoby v hlavním líčení považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika obhajoby obhájcem v hlavním líčení je přiměřeně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože kromě řady úžeji orientovaných pramenů je začasť třeba vyjít z pečlivě excerpcce obecněji orientovaných zdrojů. Náročná je ovšem i na vlastní zpracování, a to nejen proto, že pro její zdárné zpracování jsou potřebné velmi dobré znalosti celého trestního procesu, ale i předpisů o advokacii. Metoda deskripce a kritické analýzy, které byly v práci použity, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomant se nejprve v obecné rovině věnuje institutu práva na obhajobu a jeho prvkům, možnostem vzniku zastoupení obviněného obhájcem v trestním řízení a a rovněž některým otázkám spjatým s institutem obhájce, Na to navazuje klíčová partie diplomové práce, která je podrobně věnovaná obhajobě obhájcem v hlavním líčení. Práce pak ústí v návrhy de lege ferenda. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako zdařilou. Ústavní základy práva na obhajobu jsou vymezeny správně. Rozbor jednotlivých oprávnění, tvořících materiální právo na obhajobu, je přehledný. Souhlasit třeba s názorem, že obviněný by měl být upozorňován na každou změnu právní kvalifikace, nejen na změnu představující její zpřísnění. Rovněž třeba přisvědčit názoru, že trestní proces nezná zásadu koncentrace řízení. Příležitě je kladen důraz na uplatnění zásady nemo tenetur se ipsum accusare při úkonech vyžadujících aktivitu obviněného. Důvodný je rovněž názor diplomanta, že možnost svobodné volby obhájce, bez jakéhokoliv omezení nebo jiné ingerence orgánů činných v trestním řízení, sebou nutně přináší odpovědnost samotného obviněného za toto své rozhodnutí. Souhlasím s názorem diplomanta, že trestní řád po položení otázky při výslechu obviněného výslovně nevylučuje možnost porady o tom, zda na otázku vůbec odpovídat, resp. pokud by vyslyšající tuto poradu odepřel, je odmítnutí odpovědi obviněného zcela legitimním. Přisvědčit třeba rovněž kritickým výhradám, které diplomant vznáší ohledně možnosti obviněného vzdát se obhájce dle § 36 odst. 3 tr. řádu. Třeba vyzdvihnout, že diplomant se nevyhýbal ani poněkud kontroverzní problematice obhajoby právnické osoby, zejména pokud jde odlišení osoby zmocněnce a obhájce, a zvláště pak pokud jde o naprostou eliminaci institutu nutné obhajoby. Pozornost mohla být věnována i otázce, zda „přítomností třetí osoby“ ve smyslu § 33 odst. 1 tr. řádu se rozumí i možnost pouze vizuálního sledování rozmluvy obviněného se svým obhájcem. Pokud jde o tzv. pluralitu obhájců, pak diplomant správně namítá, že současná úprava je nedokonalá. Jelikož však nezná institut „hlavního obhájce“, je třeba respektovat suverenitu každého z obhájců a „dělbá rolí“ záleží na jejich dohodě s klientem. Novelu provedenou zák. č. 333/2020 Sb. hodnotí diplomant v zásadě kladně, je si však vědom některých úskalí při praktické realizaci prohlášení obžalovaného, resp. pokud jde o jeho důsledky. Záslužně je věnována pozornost praktickým problémům spojeným s vyhledáváním důkazů obhájcem. Drobnou výhradu lze snad mít k místy (kapitola 4) poněkud vyšší

míře popisnosti, než by bylo nezbytné. Pokud jde o návrhy de lege ferenda, tak za zamyšlení rozhodně stojí připuštění možnosti vzít zpět (odvolat) v určitých případech souhlas s uzavřením dohody o vině a trestu, resp. prohlášení viny či nesporných skutečností, pokud tyto úkony byly učiněny na základě premis, které se později ukázaly jako chybné a představující svého druhu důvod pro obnovu ve prospěch. Nepatřičné není ani plédování pro možnost zvláštní úpravy nutné obhajoby právnických osob. Naproti tomu spíše zdrženlivě se lze stavět k návrhům na možnost „zapůjčení“ listinné podoby originálu trestního spisu obhajobě k mimoprezenčnímu studiu, resp. k návrhům na možnost obhajoby provést důkaz (zejména výslechem osob) i v přípravném řízení.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako určitě kvalitní. Diplomant prokázal výbornou orientaci ve zkoumané problematice a do náležité hloubky se seznámil nejen s právní úpravou, ale též v poměrně velkém rozsahu s dosavadní odbornou literaturou, internetovými zdroji a se soudní judikaturou a nálezy Ústavního soudu. S prameny pracuje tvůrčím způsobem, samostatně a efektivně. Práce je zpracována s velkou pečlivostí a svědomitostí. Vnější úprava práce je velice pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají vysokou úroveň. V neposlední řadě je třeba si uvědomit, že diplomant byl od počátku handicapován tím, že mu chyběla (a nutně mu chybět musela) osobní zkušenost s výkonem obhajoby. Tento handicap však diplomant poměrně úspěšně vyrovnal pečlivým studiem odborné literatury, judikatury a konzultacemi.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn velmi dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza současné právní úpravy a aplikační praxe prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje obsahem práva na obhajobu, přes obhajovací práva obhájce až po rozbor realizace práva na obhajobu v hlavním líčení.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné a tvůrčí využití poznatků z literárních a dalších pramenů. S ohledem na povahu tématu je zastoupení prací zahraničních autorů jen minoritní. Veškeré zdroje, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky zcela odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování mají velmi dobrou úroveň.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Zda kromě volby obhájce (obviněným nebo jinou oprávněnou osobou) a ustanovení obhájce (předsedou senátu, soudcem) existuje ještě jiná možnost, jak může obviněný „získat advokáta“ pro výkon obhajoby?

V Praze dne 10.7.2023

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce